

Yttrande över förslag till Vägplan för Tvärförbindelse Södertörn, väg 259. TRV 2017/27

How dare you !

Orden är Greta Thunbergs, i förtvivlan och frustration, när hon talar om Klimatkrisen inför världens ledare på FN's Klimattoppmöte i New York 2019.

Vi i Vårby-Fittja hembygdsförening upprepar gärna orden på svenska **"Hur vågar ni !"** och vill rikta frågan till Trafikverket och de politiker som står bakom projektet Tvärförbindelse Södertörn. Ett mastodontiskt vägprojekt som låser fast oss i en samhällsutveckling som de flesta andra börjar inse att vi pga Klimatkrisen måste lämna och gå ifrån.

Glaciärerna i Himalaya kollapsar, permafrosten tinar, Amazonas står i brand och isen vid polerna smälter, haven stiger. De flesta börjar inse att det krävs verkligt radikala åtgärder för att hindra den negativa utvecklingen. De flesta utom tydligen Trafikverket, som gasar på när andra trycker på bromsen. De lever kvar i den förljugna värld där ingreppen i naturen fortfarande inte har något pris som måste betalas.

Tvärförbindelse Södertörn kommer, tillsammans med anslutningarna till Förbifart Stockholm, att bli det enskilt största ingreppet i Huddinges miljö och natur genom tid och historia, sedan inlandsisen drog sig tillbaka. Därför säger vi, **ändra planerna!** Finn andra skonsammare lösningar på den akuta trafiksituationen på Glömstavägen. Ni är ingenjörerna och kan naturligtvis det, om ni bara vill och får uppdraget. Kollektivtrafiken behöver inte 4-filiga motorleder för att fungera.

Utred möjligheterna att transportera godset till och från nya hamnen i Nynäshamn på järnväg och förläng den nu prospekterade försökselvägen för lastbilstrafik Nynäshamn-Västerhaninge, på väg 73, hela vägen till Stockholm. Bredda inte nuvarande Haningeleden till 4-filigt eller mer, mellan Sundby och Jordbro, när vi istället måste arbeta för att få ner trafikmängderna.

Också **Naturvårdsverket** varnar i tidigare yttranden för att Tvärförbindelsen kommer att ha en negativ inverkan på klimatet. *"Den trafikprognos som utgör underlag för de samhällsekonomiska analyserna är inte förenlig med klimatmålen och det är inte möjligt med presenterat underlag att se huruvida motortrafikleden kan vara samhällsekonomisk lönsam i ett fossilfritt samhälle"* (Samrådsredogörelse, Väg 259, Tvärförbindelse Södertörn, Vägplan, 2021-01-25, sid 81)

Idag beräknas trafikflödet under ett årsmedeldygn på **Glömstavägen** genom Glömstadalen till 22 500 fordon. Utan utbyggd Tvärförbindelse beräknas den år 2045 till 28 000 fordon. Med utbyggd Tvärförbindelse år 2045 till 68 000 fordon.

Vägplanen är alltså på ett tydligt och oacceptabelt sätt trafikalkonstruerad. Och det är bara att instämna med Naturvårdsverket att motortrafikleden inte är "förenlig med klimatmålen" och aldrig kan bli "samhällsekonomiskt lönsam i ett fossilfritt samhälle". Den ökade trafiken på Tvärförbindelsen kommer också att medföra ökade trafikmängder på omkringliggande vägar och ökad miljöpåverkan i ett större omland.

På Regeringens hemsidor kan man läsa sig till att:

"Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer"

"Samhällsbygget ska vara hållbart och fossilfritt"

"Senast 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären"

De omskrivna ekodukterna och djurpassagerna är naturligtvis bra och nödvändiga, men ändå mest att betrakta som **kosmetika** på ett vägprojekt som gör allvarliga ingrepp på ett stort antal platser i nyckelbiotoper och i Gömmarens, Flemingsbergsskogens, Orångens, Björksättrahalvöns, Lissmadalens, Paradisets och Rudans naturreservat, men i kartmaterialet lägger man inte särskilt stor vikt på att redovisa var dessa ingrepp sker. Detta måste redovisas tydligare, varje ingrepp, med kompensation för dessa. Man ödelägger kulturhistorisk miljö och nyckelbiotoper vid **Vårby Källa och Gömmarbäcken** och icke skyddade naturområden med höga naturvärden som "skogen öster om Häggstavägen", där en tunnelmynning ska sprängas fram. "Ekodukten" vid Myrstuguberget och "Landskapsbroarna" över Gömmarbäckens ravin är då naturligtvis nödvändiga. "**Skogen öster om Häggstavägen**" utpekas i Samrådshandlingarna för Tvärförbindelsen 2017-12-20, tillsammans med övrig naturmark mellan Albysjön/Flottsbro/Gömsta äng och Glömstavägen, som ett nytt föreslaget naturreservat. Nu hindrar alltså Tvärförbindelsen också denna reservatsbildning.

Kring Vårby Källa handlar det om stora och förgörande ingrepp i park- och kulturmiljön. I den Naturvärdesinventering och Kulturmiljöutredning som Huddinge kommun tidigare genomfört för aktuella planprogram Vårby Udde skriver man att "*flertalet av dessa rödlistade arter och värdefulla träd kommer att gå förlorade när Trafikverket bygger ut Tvärförbindelse Södertörn.*" **Parkmiljön** har tills nu i detaljplan varit reglerad med en n-bestämmelse ("Värdefull vegetation skall bevaras") och två nyckelbiotoper är hotade av vägbygget. En sådan värdefull natur-, park- och kulturmiljö måste bevaras. Kulturmiljön och parken har bakgrund ner i tidiga 1700-talets hälsobrunnsanstalt och den höga **kallmurade vägbanken** som finns kvar i Gömmarbäckens ravin öster om nuvarande E4/E20 uppfördes vid mitten av 1800-talet - ett värdefullt vägbyggnadsmonument på "nya" riksvägen söderut från Stockholm som först anlades på 1600-talet.

De kulturhistoriskt värdefulla **kulturminnen och fornminnen** som berörs av vägbygget behandlas endast översiktligt av vägplanen. Här behövs en tydligare redovisning av vilka värden som kommer att gå förlorade och vad som redan undersökts och tagits bort pga av vägbygget. För Vårbys del tänker vi framförallt på kulturmiljön och kulturminnena kring Vårby Källa och Gömmarbäcken samt stenåldersmiljön vid Myrstuguberget.

Vid **Myrstuguberget** kommer bullerstörningen att bli allvarlig med en stor trafikkarusell och tunnelmyning i närheten av bostadsbebyggelsen. Inga bullerskydd kan upptäckas på kartorna här och kring alla tunnelmyningar har vi också att räkna med stora utsläpp av gaser och partiklar från trafiken. Dragningen genom Glömstadalen och övriga Södertörn kommer att skära av viktiga samband i Stockholmstraktens Gröna Kilar. Ekodukter och passager kan inte ersätta detta. Buller kommer också att drabba **Sankt Botvids begravningsplats** då trafikflödet kommer att hamna betydligt närmare än Glömstavägen idag.

Bullerstörningarna från breddningen av **E4/E20** och anslutningen med olika iögonfallande vägramper till tunnelbygget genom Masmoberget går knappast att skärma av från nuvarande flerbostadsbebyggelsen på Botkyrkavägen/Solhagavägen och den blivande på Vårby udde. Trots att man tänker försöka. Särskilt som trafiken på bron över Mälaren är tänkt att öka från dagens 98 000 fordon till planerade 155 000 år 2045. Anslutningsramperna är säkert avancerad ingenjörskonst, men en konst vi helst vill vara utan. Hur framdragandet av Spårväg Syd ska kunna ske genom denna invecklade trafikapparat redovisas inte.

Det fridlysta **Naturminnet Hagstaeken** i Glömsta, Huddinges äldsta träd ca 500 år gammalt, vill Trafikverket pga trafikfara fälla eller såga ner till en trädruin. Samtidigt som man planerar för en extra böj på nuvarande Glömstavägen, blivande lokalväg, så att trafiken i framtiden inte ska gå så nära. Det är ju märkligt, anlägg istället böjen på Glömstavägen så fort som möjligt så kan eken får stå kvar orörd!

Först som sist vill vi efter ovanstående utläggningar slutligen säga:

- Lyssna på Naturvårdsverket och lägg ner det klimathotande projektet "Tvärförbindelse Södertörn" !

Som bilagor bifogar vi två tidigare yttranden över Huddinge kommuns ändring av detaljplaner i Vårby för genomförande av "Tvärförbindelse Södertörn":

* Yttrande från Vårby-Fittja hembygdsförening ang. Upphävande av stadsplan för Haga VII Botkyrkavägen-Glömstavägen del 1 och 2 inom kommunal Vårby för byggande av Tvärförbindelse Södertörn. **KS-2019/1425**

* Yttrande från Vårby-Fittja hembygdsförening ang. Upphävande av detaljplaner inom kommunal Vårby för byggande av Tvärförbindelse Södertörn. **KS-2019/1426**

Tidigare i Samråd framförda synpunkter på utformning av Tvärförbindelse Södertörn.

1. 2015-03-30. Samråd Tvärförbindelse Södertörn.VFhbf
2. 2016-05-02. Samråd Tvärförbindelse Södertörn.VFhbf
3. 2016-12-18. Samråd Tvärförbindelse Södertörn.VFhbf
4. 2018-12-06. Samråd Tvärförbindelse Södertörn.VFhbf

Vårby/Huddinge den 15/2 2021

enligt uppdrag

för Vårby-Fittja hembygdsförening

Olle Magnusson

t.f. ordförande Vårby-Fittja hembygdsförening

olle@ollemagnusson.se

Vårby-Fittja hembygdsförening

c/o Olle Magnusson

Floravägen 6

14140 Huddinge